

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

JARNÍ KVĚTINY -texty + test k prezentaci

VY_52_INOVACE_18

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor: Prvouka

Ročník: první - třetí

Jarní květiny – texty + opakovací testík k prezentaci

Sněženku nazýváme poslem jara. Její drobné bílé kvítky rozkvétají jako jedny z prvních, hned jak sejde sníh. V některých oblastech téměř vymizela. V současné době patří v Čechách a na Moravě mezi chráněné rostliny. Sněženka je léčivá.

Bledule jarní patří stejně jako sněženky k prvním jarním květinám. Rozkvétají však o něco později. Jejich něžné zvonky najdeme hlavně na vlhkých lesních a podhorských loukách. Často se pěstují i na zahrádkách. Bledule v přírodě nikdy netrhejte, náleží k rostlinám chráněným na celém území naší republiky. Lidé je totiž v některých oblastech v přírodě zcela vyhubili. Významnou lokalitou kde bledule jarní roste je např. Ransko.

Podběl jarní. Žluté kvítky podbělu rozkvétají na stoncích porostlých šupinami v březnu a v dubnu. Teprve, když květy odkvetou, vyrůstají listy, které jsou podobné listům lopuchu. Podběl je velmi hojný a nenáročný, roste i v nejhorších podmínkách. Najdeme ho v příkopech u silnice, na rumišťích, v nížinách i na horách. Patří mezi důležité léčivé rostliny. Přidává se např. do různých čajů proti kašli.

Jaterník trojlaločný (podléška). Drobné kvítky jaterníku, které lidé nazývají podléškami, dostaly svůj název podle toho, že se rostliny dříve užívalo k léčení jaterních onemocnění. Své druhé jméno dostala rostlina podle tvaru listů, vykrojených do tří srdcových laloků. Jaterník rozkvétá v lesích a v houštinách zjara, v březnu a v dubnu. V lékařství se dnes užívá jen málo. Je slabě jedovatý.

Sasanka hajní. Květy sasanek rozkvétají uprostřed jara. V některých lesích roste sasanek tolik, že místy vytvářejí husté koberce bílých květů. Budete-li je však trhat do vázičky, dejte pozor, sasanky jsou jedovaté. Kromě sasanek s býlími květy existují v přírodě i sasanky žluté.

Devětsil obecný. Rostliny devětsilu dostaly své jméno podle toho, že jim lidé dříve připisovali velkou léčivou moc. V současnosti nemá devětsil jako léčivá rostlina takový význam. Rozkvétá zjara, v březnu a v květnu na březích potoků a řek. Jeho květy nepříjemně páchnou. Podobně jako u podbělu vyrůstají také u devětsilu nejprve stonky a potom teprve listy.

Violka vonná (fialka). Této nenápadné drobné květině říkají lidé fialka podle pěkné, tmavě fialové barvy jejich květů. Kvítky rozkvétají od konce března do konce května. Fialka roste ve stínu v lesích, hájích a křovinách. Lidé si ji pěstují i na zahrádkách. Rychle se však rozrůstá a může se stát nepříjemným plevelem. Jako mnoho květin v naší přírodě je i fialka léčivá. V některých zemích, například ve Francii, se vyrábějí z květů fialek parfémy.

Prvosenka jarní nebo také dobře známá pod lidovým názvem petrklíč. Říká se, že petrklíče otevírají brány jara. A skutečně, když kvetou petrklíče, nastává v přírodě opravdové jaro. Najdeme je v dubnu a v květnu v lesích, hájích i na loukách. Prvosenky jsou chráněné rostliny, proto je nikdy netrhejte! Prvosenka jarní patří rovněž k důležitým léčivým rostlinám. Její květy a oddenek se přidávají do mnoha léků proti kašli.

Koniklec luční. Celá rostlina nás na první pohled upoutá tím, že nejen listy a stonek, ale i květy má pokryty drobnými chloupky. Koniklec se často pěstuje v zahrádkách v přírodě roste v nížinách na suchých travnatých stráních. Kveté v dubnu a v květnu. Dobře si koniklec prohlédněte, ale netrhejte ho, je chráněný.

Blatouch bahenní. Oba názvy této květiny napovídají, že má ráda vlhká místa. Roste na březích potoků, na zamokřených loukách, v příkopech a v bažinách. Sytě žluté květy blatouchů rozkvétají od dubna do června. Nápadná barva těchto květů není náhodná. Má za úkol přilákat v době, kdy blatouchy kvetou a je ještě dosti chladno, co nejvíce hmyzu. Pozor, rostlina je jedovatá!

Smetanka lékařská (pampeliška). Žlutá sluníčka pampelišek, jak lidé smetance říkají, rozkvétají uprostřed jara. Smetanka, stejně jako kopretina nebo chudobka, má květenství složené z velkého množství malých kvítků. Když kvítky odkvetou, vzniknou z nich semínka s jemným ochmýřeným padáčkem. Semínka zanese vítr, voda do kraje a příští rok z nich vyrostou nové rostlinky. Z mladých listů smetanky se připravuje salát – má nahořklou chuť, z květů lidé dělají dobrý med. Smetanka je známá léčivá rostlina, sbírají se její kořeny, květy i listy.

Sedmikráska chudobka. Drobné kvítky sedmikrásek kvetou po celý rok, od jara do zimy, na loukách i na horských pastvinách. Kolem žlutého středu jsou okvětní lístečky připomínající jazýčky s narůžovělým okrajem. V dávných dobách patřila sedmikráska k velmi oblíbeným léčivým rostlinám. Dnes se užívá pouze v kosmetice.

Konvalinka vonná. Drobné bílé zvonečky voňavých konvalinek jistě všichni dobře znáte. Lidé konvalinky často pěstují na zahrádkách. V přírodě rostou v listnatých lesích, rozkvétají od května do června. Když květy odkvetou, vyrůstají plody, drobné červené bobule. Pozor, celá rostlina je jedovatá! Jedovatá je i voda ve váze s kytičkou konvalinek. Přesto je konvalinka léčivá. Látky, které obsahuje, se užívají při léčení srdečních chorob. Využívá se i na výrobu parfémů.

Pomněnka bahenní. Z názvu této květiny se dozvídáme, že roste všude tam, kde je vlhko. Najdeme ji od května do září na březích potoků, na mokřích loukách i v příkopech u silnic. Kvítky pomněnek mají krásnou světle modrou barvu, mohou však být i růžové nebo bílé.

Opakovací testík:

1. Je pravda, že KONIKLEC LUČNÍ má listy, stonek i květ pokrytý drobnými chloupky?

ANO

NE

2. Jak se jmenuje rostlinka, která je nazývána poslem jara?

_____

3. Nenáročná rostlinka se žlutými kvítky, která roste v příkopech u silnic, na rumišťích se jmenuje: _____

4. Hádej název květiny: Tahle holka modrooká
pořád sedí u potoka,
když si nohy trochu smočí,
sluníčko jí svítí z očí.

_____

5. Jak se jmenuje rostlinka, která má bílé voňavé zvonečky a celá je jedovatá:

_____

6. Doplň název květiny: Nejdřív žlutá, potom bílá
s chmýřím lehkým jako víla.
Utrhneme pro Elišku
krásnou žlutou _____.

7. Je pravda, že DEVĚTSIL OBECNÝ krásně voní?

ANO

NE

.....

Název materiálu	Jarní květiny – texty + testík k prezentaci
Druh materiálu	Pracovní list, texty
Jméno autora	Bc. Vladimíra Sýsová Základní škola Žďár nad Sázavou, Palachova 2189/35
Školní rok	2011/2012
Vzdělávací oblast	Člověk a jeho svět
Vzdělávací obor	Prvouka
Tématický okruh	Rozmanitost přírody
Stupeň a typ vzdělávání	Základní vzdělávání – první stupeň
Klíčová slova	Rostliny
Typická věková skupina	6-9 let
Použitá literatura	Jiřina Kaplická, KYTICE - Albatros

Anotace:

Zde jsou texty k jednotlivým rostlinám v PowerPoind – prezentaci, které hlavně u mladších dětí bude učitel číst k jednotlivým obrázkům jarních květin. Součástí je opakovací testík, který může být využit na závěr učiva k opakování. Řešení testíku je součástí prezentace.